

Informe extraordinari del Síndic de Greuges de Cornellà al Ple de l'Ajuntament de la ciutat, sobre la col·lisió/conculcació de drets produïda arrel de la inscripció i adjudicació de places de les Escoles bressol municipals pel curs 2008-2009.

Antecedents

- Tot i no ser un servei de prestació estrictament obligatòria per part de les administracions públiques catalanes (no existeix en la legislació vigent el reconeixement de l'obligatorietat de l'escolarització a l'edat de 0-3 anys), la pràctica i les programacions, tant dels ajuntaments, com de la Generalitat, reconeixen la importància efectiva d'aquest servei, ja sigui per les necessitats econòmiques de les famílies, ja sigui (especialment) per garantir la igualtat de les dones pel que fa al dret al treball, a part dels factors educatius dels que es poden beneficiar els infants.
- L'Ajuntament de Cornellà ha reconegut des de fa molts anys aquesta necessitat, creant Escoles bressol municipals. I, recentment, aprofitant el nou marc favorable d'ajuts de la Generalitat de Catalunya amb aquest objectiu, ha creat tres nous centres de *titularitat* pública, oferint per aquest nou curs 2008-2009 un total d'unes 625 places.
- Establertes les normes de valoració de les inscripcions per Decret de l'Alcaldia de 9 d'abril d'enguany, als efectes d'adjudicació de places (disponibles) pel curs 2008-2009, sense que es produïssin *queixes* al respecte davant del Síndic de Greuges, es disposava que, si hi havia més sol·licituds que places, en cas de produir-se un empat aquest es resoluria mitjançant un sorteig. La normativa aprovada no determinava la metodologia que s'aplicaria en aquest sorteig.
- Realitzat aquest sorteig el dia 2 de juny, diversos pares van advertir que la metodologia aplicada exclouïa alguns dels participants de la possibilitat d'obtenir resultat favorable (quedaven, per tant, exclosos d'antuvi). En aquest sentit van presentar recursos davant l'Ajuntament i *queixes* davant del Síndic de Greuges (rebudes a partir del 6 de juny).

- Abans que aquest Síndic pogués formalitzar les queixes rebudes, el mateix dia 9 de juny l'Ajuntament estimava les reclamacions presentades mitjançant el Decret d'Alcaldia n. 3407, admetent que la normativa aplicada en el sorteig del dia 2 de juny exclouïa d'entrada determinades preinscripcions i, en conseqüència, transgredia l'Article 14 de la Constitució. En aquest decret es citaven informes tècnics, que **aquest Síndic mai no ha pogut obtenir, malgrat haver-los demanat** (e.mail adreçat a la Tinent d'Alcalde de Polítiques de Ciutadania el dia 10 de juny, a les 14.45 hores: "*T'adreço, doncs, aquest correu per demanar-te, abans de formalitzar les nombroses queixes –en sentits oposats– sobre el procés de matriculació de les Escoles bressol municipals, que em facis a mans informació adequada, d'acord amb els següents temes:*
  - *Data d'entrada dels recursos contra el sistema emprat en el sorteig efectuat i ara anul·lat pel Decret d'Alcaldia 3407 del 09.06.08.*
  - *Informes dels caps de Gestió Econòmica del Departament d'Educació i Administrativa de Polítiques de Ciutadania, citats al Decret esmentat, recomanant la mesura adoptada i establint la transgressió de l'Art. 14 de la Constitució per part de sistema de sorteig utilitzat.*
  - *Informe de la Secretaria General justificant la procedència de l'estimació dels recursos presentats...").*
- De fet, l'anul·lació del sorteig del dia 2, mitjançant el decret del dia 9, havia aixecat un allau de recursos i de *queixes* davant d'aquest Síndic, presentades el mateix dia 9 i el 10, així com en dies posteriors, per pares que havien estat agraciats en l'esmentat sorteig. Aquest fet va contribuir a que aquest Síndic es decidís a enviar l'e.mail consignat més amunt en el que, a més, es deia: "*Vull deixar-te clar que entenc que aquest és, a hores d'ara, un tema fortament enverinat. Però que només es resoldrà afrontant-lo de cara. Jo mateix m'ofereixo, com a Síndic, si el meu criteri pot ajudar a resoldre alguna cosa...*"
- Aquí em cal fer un incís: Aquest afer, permanentment condicionat per una gran sensibilització dels diversos actors (pares), per múltiples i contradictòries decisions municipals i, sobre tot, pel constrenyiment dels *temps*, ha fet que fos palès que la tramitació ordinària de les queixes no s'adequava a la situació. Per aquesta raó, el Síndic de Greuges de Cornellà va decidir **utilitzar vies directes de comunicació amb l'Administració local (e.mail,**

telèfon) i fins oferir-se, com consta més amunt, per fer una mediació en aquest conflicte múltiple (via que preveu el seu Reglament Orgànic, Article 2).

- La resposta municipal arriba tot just el dia 11 de juny, amb un nou Decret d'Alcaldia (n. 3461), que corregeix el Decret anterior, confirmant la validesa del sorteig del dia 2, en nom dels *perjudicis ocasionats* per l'anul·lació a les famílies inicialment agraciades, i intenta compensar les famílies agreujades pel tipus de sorteig (en realitat a tots els no agraciats el dia 2), amb un nou sorteig de 19 places noves, que es fixa per l'endemà mateix, dia 12.
- Aquesta situació fa reviure i amplia les *queixes* rebudes pel Síndic dels pares que inicialment havien impugnat el sorteig del dia 2, momentàniament apaivagades pel primer Decret, afegint-se un nou greuge: malgrat haver estat revalidat aquell sorteig, s'anul·la la llista d'espera que n'havia sorgit i se'n constitueix una de nova, a partir del sorteig del dia 12 (les 19 places). Això fa que el Síndic adrexi a la Tinent d'Alcalde corresponent un nou e.mail (16.06.08): *"No vull obrir cap front de confrontació en relació amb el procés de matriculació de les Escoles bressol. Tinc la meva opinió i, en el seu moment, vaig fer-te una oferta de mediació, que no vas acceptar... Ara, però, heu obert un nou front de queixa innecessari: les llistes d'espera. Si doneu per vàlid el primer sorteig, perquè anul·leu les llistes d'espera que se'n dedueixen? N'hi havia prou amb dir que si a algun pare de les llistes d'espera li corresponia plaça en el segon sorteig (el de les 19 places), causaria baixa en la llista d'espera, corrent la numeració dels altres... Es pot subsanar això?... En el seu moment, d'ofici, faré arribar el meu informe sobre l'afer en el seu conjunt, amb l'esperança de poder garantir en el futur una actuació més acurada i respectuosa amb els drets de tots els ciutadans".* En aquest moment el Síndic no té cap notícia sobre el tema de les llistes d'espera.

Consideracions del Síndic de Greuges

1. Aquest Síndic de Greuges ha de dir d'antuvi que, si és cert com diu l'Alcalde en el seu Blog que *"en años anteriores algunas personas nos habian anunciado (que hi havia un error en el mètode del sorteig), pero que técnicamente se desestimó"*, l'Administració municipal de Cornellà ha d'analitzar a fons perquè es va ignorar aquest fet, reincidint en la mateixa metodologia.

2. Ningú, en tot el procés originat el dia 2 de juny, ha negat la injustícia resultant de l'aplicació d'aquesta metodologia. Si bé és cert que no disposem d'un informe autoritzat sobre la qüestió (que es cita en el primer Decret, però que mai ha estat tramés a l'Oficina del Síndic), aquest Síndic considera establert que, al menys, una quinzena de famílies (com diu l'Alcalde en el seu Blog) van ser pràcticament excloses del sorteig, conculcant-se el seu dret a la igualtat d'oportunitats, reconegut a la Constitució. En aquest cas, el Síndic ha de dir que el seu dret no ha estat restituit amb la *solució* donada.
3. Aquest Síndic de Greuges és congratula de que les famílies afavorides en el primer sorteig puguin accedir a una plaça d'Escola bressol pública, tant com ho hauria desitjat per a totes les que van presentar els mateixos mèrits. Aquí, però, es susciten diversos debats jurídics als que, tal com han anat i com estan les coses, el Síndic de Cornellà no pot donar resposta (serien probablement objecte de la judicatura o d'un dictamen autoritzat al que no tenim accés des d'aquesta Oficina):
  - Els drets o les expectatives generades en el primer sorteig, han de prevaler sobre el dret constitucional conculcat, ni que sigui d'una família? El Síndic no nega els drets o les expectatives de les famílies, si no la solució donada, que no restitueix els drets conculcats.
  - En darrer terme, els drets generats per un error de l'Administració, requereixen un rescabament per part de la mateixa Administració en el cas d'haver-se de repetir el sorteig?
4. En opinió del Síndic de Greuges, i així ho fa constar en aquest informe, en aquest afer s'ha actuat amb un baix nivell d'eficiència administrativa, amb precipitació (que, segurament, ha impedit una anàlisi més acurada de les coses i una recerca de solucions més equilibrades i justes) i amb un baix sentit dels drets ciutadans fonamentals (plegant-se a fets consumats, per més que fossin dignes de ser tinguts en compte, i evitant l'assumpció de responsabilitats).

Aquest Síndic de Greuges ha intentat, al llarg d'aquest procés, escoltar tothom, reconèixer els drets i les expectatives de tothom, utilitzant les

eines que el Reglament Orgànic que regula la seva actuació i la proximitat a l'Administració municipal li proporcionaven. Amb poc èxit, perquè s'ha anat trobant contínuament amb fets consumats i silencis. I, malgrat tot, ha estat sempre curós de no posar més llenya al foc. Però considera la seva responsabilitat fer, en el punt en que ens trobem, aquest informe al Ple municipal, que és l'òrgan a qui ha de rendir comptes.

Cornellà de Llobregat, 25 de juny de 2008.

Frederic Prieto
Síndic de Greuges de Cornellà de Llobregat